

Plan för arbetet med lika rättigheter och lika möjligheter

2017/2018

Förskolans främjande och förebyggande arbete för att motverka diskriminering och undanröja hinder för alla lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Förskolans arbete för lika rättigheter och lika möjligheter

Arbetet grundar sig i de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Riktlinjer och rutiner för trakasserier och sexuella trakasserier

I verksamheten ska det finnas riktlinjer där det tydligt beskrivs vad trakasserier och sexuella trakasserier innebär, var den utsatte kan vända sig och hur arbetet ska se ut. Detta ska finnas oavsett om verksamhetens undersökning finner behov eller inte.

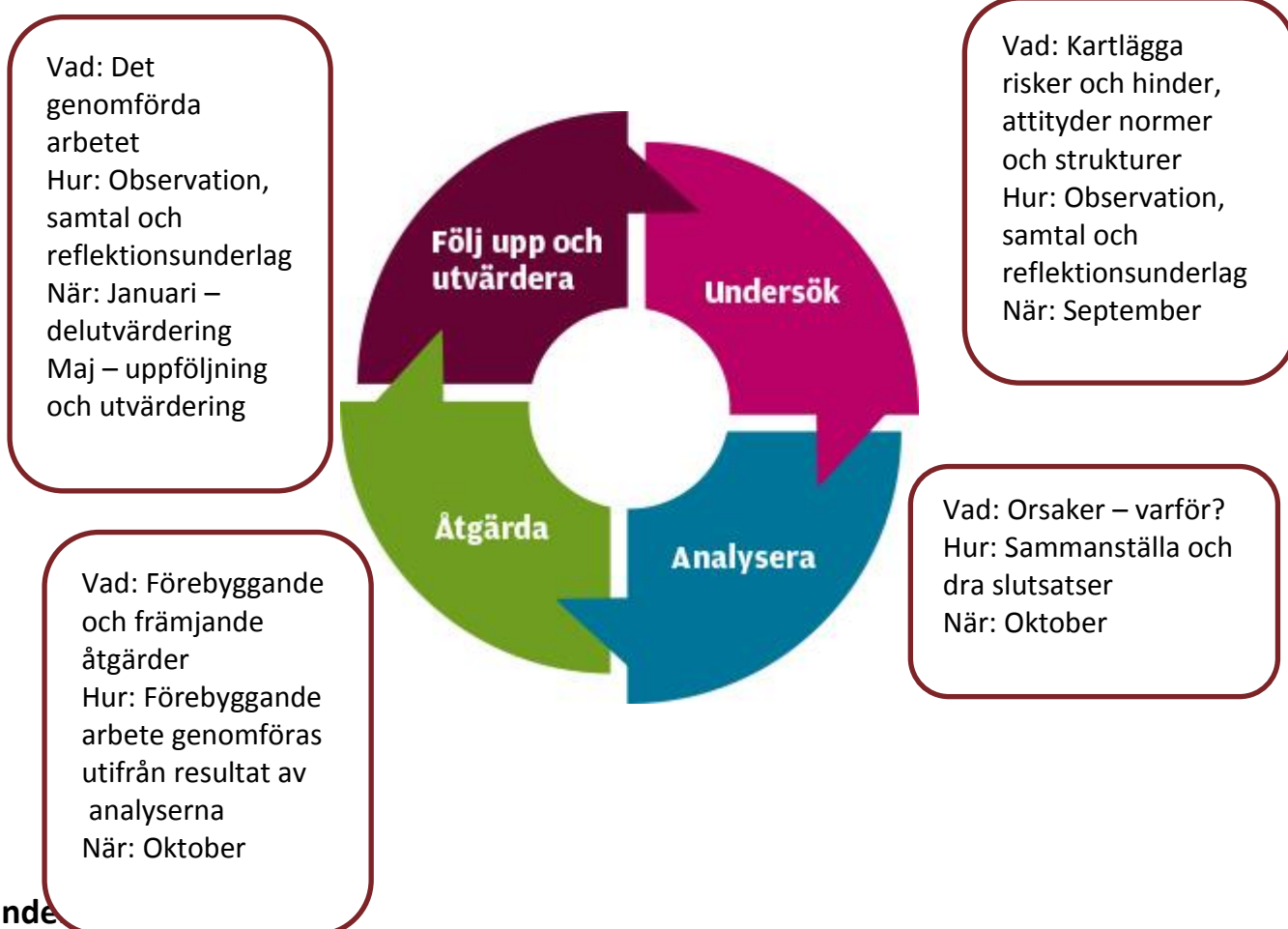
Modellen 4 steg

I verksamheten genomförs ett fortlöpande arbete utifrån arbetsmodellen "4 steg". Utifrån modellen arbetar verksamheten fram förebyggande och främjande åtgärder mot diskriminering på förskolan. Arbetets fyra steg ska löpande dokumenteras.

Undersökning>Analys>Åtgärd>Följ upp och Utvärdering

Förebyggande och främjande åtgärder mot diskriminering på förskolan

Verksamheten antar, efter undersökning och analys, aktiva åtgärder för att arbeta förebyggande och främjande kring diskriminering på förskolan. Åtgärderna ska genomföras i hela verksamheten. Det behöver inte finnas någon i verksamheten som drabbas idag, utan det handlar om att det finns risk eller hinder som skulle kunna leda till att någon blir diskriminerad.

Unde

Arbetslagen arbetar med reflektionsunderlaget på sin reflektionstid. Under september/oktober genomförs samtal, reflektion och observationer i barngruppen.

Reflektionsunderlag

Frågorna grundar sig i de sju diskrimineringsgrunderna där de vuxna svarar utifrån barnen på förskolan.

Samtalsunderlag

Samtalen med barnen grundar sig på de sju diskrimineringsgrunderna. Frågorna gäller hur barnen upplever förskolan.

Observationer

Observationerna grundar sig på de sju diskrimineringsgrunderna och ska utgå från barnens verksamhet på förskolan.

Analys

När kartläggningen (reflektioner, samtal och observation) sammanställts analyseras orsakerna till upptäckta risker och hinder. Det handlar alltså om att reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör.

Åtgärder

Genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som krävs utifrån vad undersökningen och analysen visar. Dokumentera de konkreta åtgärder som ska genomföras. Arbeta utifrån de riktlinjer, rutiner och aktiva åtgärder som tagits fram.

Uppföljning och utvärdering

I januari och maj följer respektive arbetslag upp hur de följt riktlinjer, rutiner och aktiva åtgärder. Till nästa läsår används erfarenheterna tillsammans med en ny undersökning, för att skapa underlag till ny analys.

Reflektionsunderlag

1. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig på **kön**?
(Med kön avses här kvinnor, män, transsexuella, eller annat som kan relateras till individens kön)
2. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig på **könsöverskridande uttryck eller identitet**?
(Med könsöverskridande uttryck eller identitet avses här individer som inte identifierar sig som man eller kvinna, utan ser sig som transsexuell)
3. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig i **etnisk tillhörighet**?
(Med etnisk tillhörighet avses här olika nationaliteter, hudfärger, kulturer)
4. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig i **religion eller annan trosuppfattning**?
(Med religion eller annan trosuppfattning avses här till exempel kristendom och islam, men även ateism är en trosuppfattning)
5. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig i **funktionsnedsättning**?
(Med funktionsnedsättning avses här exempelvis nedsatt syn eller hörsel, allergier, svårt att gå, dyslexi. Kortare episoder som ett brutet ben, ångest eller depression som varar under en månad räknas inte som funktionsnedsättning enligt diskrimineringslagen, lagen kräver längre tid för att kalla det funktionsnedsättning)
6. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig i **sexuell läggning**?
(Med sexuell läggning avses här att du inte får behandla en människa annorlunda på grund av vem hen blir kär i)
7. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig i **ålder**?
(Med ålder avses här antal födelsedagar, du får inte behandla en människa annorlunda på grund av ålder)
8. Vilka risker och hinder kan du se i verksamheten för barnen som grundar sig på annan kränkande behandling?
(Otrygga platser? Hur fördelar pedagoger sig? Utesluts ur lek...)

Samtal med barnen

Arbetet ska ske i samverkan med barnen. Varje enskilt barn behöver inte delta utan samverkan kan ske med representanter. Syftet med samtalen är att pedagoger ska få syn på risker och hinder i verksamheten.

Förslag på samverkan med barnen:

- Ta kort på några olika miljöer i din verksamhet inne och ute. Med hjälp av "smileys" kan du fråga barnen hur de känner sig i de olika miljöerna. För samtal.
- Vid samtal kan det vara lättare för barnen att prata med en handdocka.
- Samtal utifrån normkritisk litteratur, bilder
- Erbjud barn att måla "supermjuka hjältar" och "superstrong princess", sitt med barnet/barnen och samtala.

<http://www.normkritiskpedagogik.se>

<https://www.youtube.com/watch?v=XJQBjWYDTs>

Observation

Syftet med observationerna är att upptäcka om det i barngruppen finns tecken på risker och hinder eller risker för arbetet mot trakasserier och diskriminering.

Ta hänsyn till miljö, material, samspel barn – barn, vuxen – barn.

1. Kön – har alla samma rättigheter och möjligheter?
2. Könsöverskridande uttryck eller identitet – råder ett vidgat normkritiskt förhållningssätt?
3. Etnisk tillhörighet – har alla samma rättigheter och möjligheter?
4. Religion eller annan trosuppfattning – har alla samma rättigheter och möjligheter?
5. Funktionsnedsättning – har alla barn möjlighet att delta på sina villkor?
6. Sexuell läggning – har alla samma rättigheter och möjligheter?
7. Ålder – ges alla möjligheten att delta på sina villkor?
8. Annan kränkande behandling - Otrygga platser? Hur fördelar pedagoger sig? Utesluts ur lek...

Riktlinjer och rutiner - mot trakasserier

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är av sexuell natur. Det kan handla om beröring, tafsande, skämt, förslag, blickar och bilder som är sexuellt anspelade och/eller nedvärderande.

Kränkning av barn

Kränkningar av barn kan förekomma i form av diskriminering eller kränkande behandling. Det är när ett eller flera barn missgynnas direkt eller indirekt, av skäl i någon annan form än genom en av de sju diskrimineringsgrunderna.

Arbetsgång vid befarad kränkande behandling/diskriminering

Den som utsätts för trakasserier eller sexuella trakasserier avgör vad som anses vara kränkande. Eftersom upplevelsen av trakasserier kan vara olika är det viktigt att berätta hur du känner.

Ett barn ska få hjälp och stöd i den aktuella situationen. De vuxna ska förklara för den som trakasserar att det är obehagligt och ovälkommet och att det måste få ett slut.

Personalen följer ”arbetsgång vid uppgifter om befarad kränkande behandling/diskriminering” när de antingen sett eller fått information om trakasserier, kränkningar eller diskriminering. Detta underlättar arbetet med att utreda anmälningar och i det systematiska arbetet att förebygga och främja.

Vad händer sedan

Förskolan har en skyldighet att utreda alla anmälningar. Detta ska ske snabbt och diskret genom att tala med de inblandade. Information om att det är en pågående utredning ska nå alla inblandade på förskolan. Det ska även informeras om vad utredningen gett när arbetsgivaren är klar.

Dokumentation av det fortlöpande arbetet

Undersök

*Risker och hinder som framkommit
Attityder och strukturer som innebär en risk*

Vår kartläggning bygger på samtal med barnen, observationer av barngruppen samt reflektioner i arbetslaget utifrån ett antal frågor. De sju diskrimineringsgrunderna samt kränkande behandling står i fokus för vår kartläggning.

I våra intervjuer med barnen framkommer att de i stort känner sig trygga på förskolan. De berättar om att de har kompisar att leka med och att de tycker om att vara i alla rum på avdelningen. Det är roligt och bra att vara på förskolan. Vi som pedagoger behöver tänka på att hela tiden vara närvarande för att se och hjälpa barnen i deras kommunikation med varandra. Det förekommer naturligtvis konflikter och situationer som skulle kunna leda till kränkningar och därför är det av stor vikt att hålla det främjande arbetet ständigt aktuellt.

Vi har under några år arbetat aktivt med ”Rocka Sockorna” för att främja möten mellan barn, vårdnadshavare och pedagoger. Möten där hudfärg, språk, funktionshinder, kön, m.m. inte ska spela någon roll. Vårt motto på Förskolan Tallbacken har hela tiden varit ”olika är bra”. Detta tankesätt genomsyrar vår pedagogiska verksamhet under hela året men lyfts fram extra mycket under februari och mars månad.

Barnen har bestämda sittplatser i hallen som är uppmärkta med barnens namn. Barnen sitter där och väntar på att en pedagog kan följa med dem ut. Vi kan också se utifrån tidigare års arbetssätt med närvarande pedagoger som är på rätt plats vid byte av aktiviteter har en lugnande effekt på barngruppen.

I samband med observationer har pedagogerna har identifierat några situationer och platser som innebär en ökad risk för otrygghet, konflikter, kränkningar och trakasserier. Dessa är:

- i väntan eller byte av en aktivitet
- Vid ingång, anpassa antal barn i groventréen
- Några barn som ibland utan förvarning interagerar med andra barn genom att plötsligt göra häftiga kroppsrörelser och höga ljud.

Analysera

De risker och hinder, attityder och strukturer vi sett i vår verksamhet, varför ser det ut som det gör?

Pedagogernas förhållningssätt där man alltid strävar efter att vara goda förebilder och närvarande med barnen tror vi är betydelsefullt även i / vid barnens fria lek. Vi ser att de barn som är utåtagerande behöver guidning i det sociala samspelet med andra barn, vilket möjliggörs när vi pedagoger finns nära barnen i deras lek.

Åtgärda

Diskrimineringsgrunder	Förebyggande och främjande arbete
Kön	<ul style="list-style-type: none"> • Vi ger flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten – och lika stort utrymme. • Vi går aktivt in i alla situationer där barn utesluter andra barn från sina aktiviteter på grund av kön eller ålder. • Diskussioner och översyn av miljön, skapa könsneutrala lekmiljöer. • Vi samtalar i vardagen om att ”olika är bra” • Vi erbjuder alla barn samma aktiviteter. • Vi läser litteratur med rollfigurer som har icke stereotypa könsroller samt samtalar med barnen kring detta
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Etisk tillhörighet	<ul style="list-style-type: none"> • Vi uppmärksammar flerspråkighet på ett positivt sätt • Vi betonar att ”olika är bra”
Religion eller annan tros-uppfattning	<p>Kartläggningen visar ingen särskild risk. Vi fortsätter vårt främjande arbete genom att vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • öppna för familjers önskemål • noggranna med att inte påverka barnen i någon religiös riktning.
Funktions-nedsättning	<p>Kartläggningen visar ingen särskild risk. Vi fortsätter vårt främjande arbete genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anpassa vår verksamhet med hänsyn till barnens olika förutsättningar och utformar den så att alla barn kan delta på sina villkor i de olika aktiviteterna. • fungera som goda förebilder genom ett förhållningssätt som uttrycker respekt för det enskilda barnets förmågor och förutsättningar. • Rocka sockor – lika värde – tex fotmålning.
Sexuell läggning	
Ålder	<ul style="list-style-type: none"> • Förskolans pedagoger tror på det kompetenta barnet och utmanar och låter barnen prova själva oavsett ålder
Kränkande behandling	<ul style="list-style-type: none"> • utforma miljön så att den är överblickbar. Pedagogerna finns närvarande med barnen och läser av situationer som uppstår, ser till att vara ”steget före” • skapa rutiner för arbetet som gör att situationer där många barn samlas i trånga utrymmen minimeras och att barnens väntan i risksituationer inte blir så lång. • Låta barnen får träning i att samspela, att låta dem vara med och komma med förslag på lösningar och få dem att försöka se situationer ut den andres synvinkel

	<ul style="list-style-type: none">• Vi tror på att stärka allt positivt och därför blir en viktig del i arbetet att lyfta fram goda exempel.
--	--

Följa upp och utvärdera

Utvärdera hur arbetet fungerat, vilka erfarenheter tar vi med oss?

ARBETSGÅNG VID UPPGIFTER OM BEFARAD KRÄNKANDE BEHANDLING/DISKRIMINERING SKETT

Arbetsgång

Uppgifterna kan komma från t.ex. barn, förskollärare, vårdnadshavare, anonym eller annan personal i verksamheten.

1. Personal i verksamheten får kännedom om att kränkande behandling har skett.
2. Personal anmäler till förskolechef genom att fylla i blankett 1 och kontaktar vårdnadshavare.
3. Blankett 1 lämnas sedan till förskolechef som i sin tur anmäler till bildningsförvaltningen (huvudman).
4. Förskolechef avgör om inkommen anmälan och utredning behöver utredas ytterligare med åtgärder eller om händelsen kan anses utagerad och avslutad.
5. Vid allvarigare form av kränkning/upprepad kränkning ska förskolechef utse ansvarig person/personer för eventuella ytterligare utredningar, åtgärder, uppföljning och utvärdering. Se nästa ruta.

Uppgifter om att kränkande behandling har skett

1. Utsedd personal ansvarar för blankett 2.
2. Vårdnadshavare, berörda förskollärare, arbetslag, förskolechef och de inblandade informeras.
3. Fyll i blanketten *Åtgärder och uppföljning/utvärdering* (blankett 2).
4. Ansvarig person/personer utses för att se till att åtgärder och uppföljning fullföljs.

Uppföljning/utvärdering

1. Den/de som är ansvarig följer och utvärderar insatta åtgärder (minst 1 ggr /v. i 2 veckor) med den som har blivit utsatt och den/de som utsätter. Dokumentera på blankett 2.
2. Om kränkningarna har upphört vid uppföljning och utvärdering kan ärendet avslutas. Om inte, fyll i en ny blankett 2. Det är nu viktigt att hitta nya effektiva lösningar för att kränkningarna ska upphöra. Detta ska upprepas till kränkningarna har upphört.

Det är viktigt att kränkningarna upphör